

HÍRZÁRLAT: 2024. június 5. (közép-európai idő szerint) 06:00 óráig

A növekvő megélhetési költségek és a rasszizmus elterjedése veszélyeztetik az alapvető jogok védelmét Európában: az FRA 2024. évi alapjogi jelentése

Az emberek alapvető jogai egész Európában veszélybe kerültek. Az FRA 2024. évi alapjogi jelentése szerint ennek okai a növekvő mértékű szegénység, a demokrácia állandó fenyegetettsége, a széles körben elterjedt rasszizmus és a migrációval összefüggésben felmerülő kihívások. Ezek a fenyegetések rávilágítanak arra, hogy EU-szerte biztosítani kell az alapvető jogok erőteljes és fenntartható védelmét, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévők számára. A jelentés bemutatja, hogy a politikai döntéshozók és a civil társadalom szereplői hogyan működhetnek együtt a társadalmi kirekesztés veszélyének elhárítása, valamint egy mindenki számára egyenlőbb és méltányosabb társadalom lehetővé tétele érdekében.

Az FRA [2024. évi alapjogi jelentése](#) az alapvető jogok védelmével kapcsolatban 2023-ban az EU-ban elért legfontosabb fejleményeket és feltárt hiányosságokat ismerteti. Ezek közé tartoznak a következők:

- **Nagyobb mértékű szegénység:** a növekvő energia- és megélhetési költségek EU-szerte az emberek egyötödét szegénységbe taszították. A szegénység csökkentésére irányuló nemzeti intézkedések ellenére a gyermekek és a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, így az egyszülős, roma és migráns családok a leginkább veszélyeztetettek.
- **Az új migrációs szabályok erősebb jogvédelmet biztosítanak az uniós határokon, de új kockázatokat is felvetnek:** 2024-ben az EU új migrációs és menekültügyi szabályokat fogadott el a menedékjog iránti kérelmeknek az EU határain történő hatékonyabb feldolgozása érdekében. Az alapvető jogok érvényesülésének figyelemmel kísérésére és a gyermekvédelemre vonatkozó új szabályok, valamint a jogsértésekről szóló, valamennyi megalapozott bejelentés kivizsgálására vonatkozó egyértelmű kötelezettség lehetőséget kínálnak az alapvető jogok tiszteletben tartásának javítására, amennyiben azokat teljes mértékben végrehajtják. 2023-ban több mint 4000 ember lelte halálát vagy tűnt el a tengeren, ami az elmúlt öt évben a legnagyobb számadat.
- **A demokrácia fenyegetettsége:** a túlzott állami beavatkozások, különösen az egyesülés, a békés gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog elleni fellépések, fenyegetést jelentettek a civil társadalmi térre nézve. Ez a közügyekben való érdemi szerepvállalás hiányával és a dezinformációval párosulva Európa-szerte aláássa a demokráciát.

- **Fokozódó antiszemitizmus:** a Hamász által 2023. október 7-én Izraelben elkövetett terrortámadások és Izrael katonai megtorlása Gázában a zsidókkal szembeni fenyegetések és erőszakos cselekmények számának riasztó növekedését eredményezte az EU egész területén. Az antiszemita gyűlölet és erőszak felerősödése borzalmas emlékeket idézett fel az egész kontinensen.
- **Fokozódó intolerancia:** Európa-szerte egyre inkább terjed az intolerancia, ami számos csoportot, köztük muszlimokat, afrikai származásúakat, romákat és migránsokat érint. A dezinformáción és az online platformokon keresztül felerősödtek a rasszista és polarizált attitűdök.
- **Szélesebb digitális szakadékok:** A mesterséges intelligencia (MI) elterjedtebb felhasználása és a közszolgáltatások digitalizálása azzal a kockázattal jár, hogy az olyan kiszolgáltatott csoportok, mint az idősebbek, a fogyatékkal élők, a hajléktalanok és a romák háttérbe szorulnak. A jogalkotási fejlemények, köztük az EU mesterséges intelligenciáról szóló jogszabálya és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálya, valamint az Európa Tanács mesterséges intelligenciáról szóló egyezménye e kihívások egy részét igyekeznek megoldani.

E kihívások kezelése érdekében az FRA felszólítja az EU-t és az uniós tagállamokat, hogy:

- **ne hagyjanak hátra senkit:** biztosítsák, hogy a szegénység és az energiaköltségek csökkentésére irányuló intézkedések, beleértve a szociális és lakhatási támogatást, elérjék a hátrányos helyzetű csoportokat.
- **erősítsék meg az alapvető jogok biztosítékait a határokon:** javítsanak a kutatás-mentési gyakorlatokon a tengeri életmentés érdekében. Teremtsek biztonságosabb feltételeket az újonnan érkezők kérelmeinek feldolgozásához, és hozzanak létre a jogérvényesítés független figyelemmel kísérését végző rendszert az EU külső határain.
- **védjék a civil társadalmat:** kövessék figyelemmel és jegyezzék fel a civil társadalmi teret érintő korlátozásokat. Hozzanak intézkedéseket az emberijog-védők és a média szabadságának védelme érdekében. Vegyék igénybe szisztematikusan a civil társadalom szakértelmét, érdemi időt hagyva a hatékony konzultációra.
- **határozottan álljanak ki a rasszizmus és az ahhoz kapcsolódó intolerancia minden formája ellen:** ismerjék fel a rendszerszintű, mélyen gyökerező rasszizmust és az ahhoz kapcsolódó intoleranciát, és küzdjenek ellenük társadalmainkban. Folytassák a tényeken alapuló adatok figyelemmel kísérését és gyűjtését, és építsék be azokat az uniós és nemzeti rasszizmus és antiszemitizmus elleni jogszabályokba és szakpolitikákba. Biztosítsanak biztonságosabb online teret mindenki számára, és lépjenek fel az online gyűlölet ellen.

Sirpa Rautio, az FRA igazgatója így nyilatkozott:

„A polarizáció Európa-szerte széles körű intoleranciához vezet, és megosztott társadalmakat hoz létre, amelyekben számos csoport szenved. A növekvő szegénység és a demokrácia fenyegetettsége tovább fokozza a bizonytalanságot és a társadalmi feszültségeket. Európa azonban az emberi jogok terén erős alapokkal rendelkezik, amelyek irányt adhatnak fellépésünknek. Mindannyiunknak össze kell fognunk és együtt kell dolgoznunk egy olyan biztonságos és befogadó jövő biztosítása érdekében, amelyben mindenkinek a jogait tiszteletben tartják és mindenki biztonságban érezheti magát.”

További információ az alábbi elérhetőségeken kérhető: media@fra.europa.eu / Tel.: +43
1 580 30 653

Ezt a sajtóközleményt az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja fordította, de az FRA szakértői nem lektorálták.